

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. liepos 20 d. Nr. 21RE3-292 (AG3-214/25-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė) ir Kauno apygardos skyriaus narės Beatos Labutytės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimų nustatymo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas X. Y. (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. birželio 11 d. Komisijai pateiktu skundu (toliau – skundas) prašo panaikinti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – ir atsakovė arba Tarnyba) Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2026 m. gegužės 14 d. sprendimą Nr. (8.28Mr)ATP-C-2026-00561 „Dėl antrinės teisinės pagalbos nutraukimo“ (toliau – Sprendimas), įpareigoti atsakovę tęsti antrinės teisinės pagalbos teikimą arba iš naujo išnagrinėti prašymą tinkamai įvertinant visas faktines ir teises aplinkybes.

Skunde nurodoma, kad 2026 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. (8.28Mr)ATP -C-2026-00561 „Dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo“ Tarnyba nusprendė pareiškėjui teikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą civilinėje byloje dėl žalos atlyginimo, kilusios nepagrįstai pradėjus administracinio nusižengimo bylos teiseną ir su tuo susijusių klausimų išsprendimo, parengti procesinius dokumentus, atstovauti pirmos instancijos teisme valstybei garantuojant ir apmokant 100 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų, tačiau skundžiamu Sprendimu pagalbos teikimas buvo nutrauktas.

Pareiškėjo vertinimu, Sprendimas buvo priimtas remiantis tuo, kad byla yra neperspektyvi, nes nei Tarnybai, nei paskirtam advokatui pareiškėjas nepateikė duomenų, kurie pagrįstų pareigūnų veiksmų neteisėtumą, priežastinį ryšį tarp veiksmų ir atsiradusios žalos bei pačią žalą. Tačiau pareiškėjas laiko Sprendimą nepagrįstu, formaliu bei priimtu nepakankamai išnagrinėjus visas reikšmingas aplinkybes.

Teigia, kad administracinio nusižengimo teiseną jo atžvilgiu buvo pradėta nepagrįstai, nes administracinio nusižengimo protokolas buvo surašytas neatsižvelgus į faktines aplinkybes ir tinkamai jų neištyrus. Pareiškėjas nurodo, kad policijos pareigūnų nekviatė, nes į Bendrąjį pagalbos centrą 112 kreipėsi anonimiškai. Šią aplinkybę patvirtina pareiškėjo turimas garso įrašas, kurio turinys buvo aprašytas ir nutarime nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo bylos teisenos. Tarnyba šios aplinkybės tinkamai neįvertino ir nepaaiškino, kodėl toks įrodymas neturi reikšmės bylos perspektyvumo vertinimui.

Pareiškėjo vertinimu, jam tenka pareiga įrodinėti savo nekaltumą, nors pirmiausia būtent valstybės institucijos turėjo turėti pakankamą pagrindą kaltinimams pateikti.

Nurodo, kad dėl nepagrįstai pradėtos administracinio nusižengimo teisenos patyrė didelius emocinius išgyvenimus, ilgalaikį stresą, nerimą ir įtampą, todėl turėjo lankytis pas psichologus, sutriko širdies ritmas, pablogėjo emocinė savijauta, atsirado nuolatinė įtampa ir nesaugumo jausmas. Be to, patyrė ir turtinių nuostolių, susijusių su būtinybe ginti savo teises, skirti laiką ir lėšas kelionėms į institucijas ir kitiems procesams, kurie apskritai neturėjo būti pradėti.

Tarnybos išvada, kad byla yra neperspektyvi, grindžiama iš esmės vien tuo argumentu, jog nėra galutinai įrodytos visos civilinės atsakomybės sąlygos. Tačiau toks vertinimas yra pernelyg formalus ir neatitinka antrinės teisinės pagalbos paskirties. Antrinė teisinė pagalba yra skirta būtent tam, kad asmuo, neturintis pakankamų teisinių žinių ir galimybių, galėtų profesionaliai ginti savo teises, surinkti reikalingus įrodymus, tinkamai suformuluoti reikalavimus ir įrodyti savo poziciją teisme.

Tarnyba sprendime nepaaiškino, kodėl pareiškėjo nurodomos aplinkybės negali būti laikomos pareigūnų veiksmų neteisėtumo požymiais. Nepaaiškino, kodėl nevertintinas 112 skambučio įrašas. Nepaaiškino, kokių konkrečiai papildomų duomenų ar įrodymų pareiškėjas nepateikė, kodėl laikoma, kad pateikti duomenys iš anksto laikomi nepakankamais. Tokios aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad byla buvo įvertinta ne visapusiškai, o apsiribojant formaliu civilinės atsakomybės sąlygų išvardijimu.

Pareiškėjo teigimu, bylos perspektyvumas negali būti vertinamas taip, tarsi teismas jau būtų priėmęs galutinį sprendimą byloje. Jeigu egzistuoja ginčas dėl reikšmingų faktinių aplinkybių, jeigu yra duomenų, leidžiančių kelti klausimą dėl pareigūnų veiksmų teisėtumo, jeigu asmuo nurodo patirtą žalą ir turi tai pagrindžiančių duomenų, tokia byla negali būti laikoma akivaizdžiai neperspektyvia. Priešingas vertinimas sukurtą situaciją, kai asmenys, siekiantys ginti savo teises prieš valstybės institucijas, netektų galimybės gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą vien dėl to, kad dar nėra surinkę visų įrodymų, kuriuos surinkti jiems ir reikalinga profesionali teisinė pagalba.

Atsakovė atsiliepiu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti.

Atsiliepime atsakovė nurodo, kad 2026 m. sausio 20 d. pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą su prašymu suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą dėl antrinės teisinės pagalbos civilinėje byloje dėl civilinio ieškinio pateikimo pareigūnams dėl sveikatos sutrikdymo.

Nagrinėjant pareiškėjo 2026 m. sausio 20 d. prašymą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo, Tarnyba rinko ir vertino papildomą informaciją bei dokumentus, susijusius su pareiškėjo teiginiais dėl pareigūnų veiksmais padarytos žalos. Taip pat buvo gautos advokačių D. Latotinos-Micevičės ir I. Agazzi išvados dėl teisinės pagalbos teikimo ir bylos perspektyvumo.

Įvertinusi surinktą medžiagą, Tarnyba 2026 m. kovo 27 d. sprendimu suteikė pareiškėjui antrinę teisinę pagalbą civilinėje byloje dėl žalos atlyginimo, paskirdama advokatę I. Agazzi. Pareiškėjui prašant pakeisti paskirtą advokatę, 2026 m. balandžio 21 d. buvo priimtas sprendimas antrinę teisinę pagalbą teikti paskirti advokatą Z. Burbą.

Pareiškėjas teikė papildomus dokumentus, prašymus ir užklausas dėl bylos nagrinėjimo eigos, Tarnybos atliktų veiksmų bei advokatams perduotų dokumentų. Tarnyba į šiuos kreipimusis atsakė raštu, pateikdama prašomus paaiškinimus. 2026 m. gegužės 8 d. advokatas Z. Burba pateikė pranešimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pareiškėjui. 2026 m. gegužės 14 d. Tarnyba priėmė ginčijamą Sprendimą, kuriuo pareiškėjui antrinė teisinė pagalba nutraukta.

Pareiškėjas nori kreiptis į teismą su reikalavimu atlyginti žalą, kuri, jo teigimu, atsirado dėl nepagrįstai pradėtos administracinio nusižengimo teisenos administracinio nusižengimo byloje [duomenys neskelbtini]. Administracinio nusižengimo teiseną pareiškėjo atžvilgiu pradėta po jo 2025 m. spalio 18 d. telefoninio skambučio į bendrąjį pagalbos centrą, kurio jis pranešė apie galimus vaikų teisių pažeidimus. Policijai atvykus į nurodytą vietą, pažeidimų nenustatyta – vaikų teisių pažeidimų neužfiksuota, o vaikų motina buvo blaivi. 2025 m. spalio 21 d. pareiškėjui buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 493 straipsnio 2 dalį, tačiau pareiškėjas jo nepasirašė ir paaiškinimų nepateikė. Administracinio nusižengimo byla vėliau buvo nutraukta, konstatavus, kad pareiškėjo veiksmuose nebuvo tiesioginės tyčios. Pareiškėjo interesus administracinėje byloje atstovavo

Tarnybos paskirtas advokatas. Skunde pareiškėjas iš esmės pakartojo ankstesnius argumentus, tačiau nepateikė naujų duomenų, kurie pagrįstų pareigūnų veiksmų neteisėtumą.

Atsiliepime remiamasi Įstatyme (*Komisijos pastaba: Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme*; toliau – Įstatymas) nustatytu reguliavimu. Pažymima, kad pagal Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punktą, antrinės teisinės pagalbos teikimas nutraukiamas, jeigu atstovavimas byloje yra neperspektyvus. Remiamasi ir Įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintais teisinės pagalbos kokybės, efektyvumo ir ekonomiškumo principais, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.272 straipsnio 1 dalimi, kuri nustato valstybės civilinę atsakomybę už žalą, padarytą dėl teisėsaugos institucijų pareigūnų neteisėtų veiksmų. Pažymima, kad pagal teismų praktiką, siekiant taikyti valstybės civilinę atsakomybę, būtina įrodyti tris sąlygas: neteisėtus veiksmus, žalą ir priežastinį ryšį tarp veiksmų ir žalos.

Tarnyba, pakartotinai įvertinusi pareiškėjo pateiktą informaciją, dokumentus bei advokatų išvadas, sprendė, kad byloje nėra pakankamų duomenų, leidžiančių konstatuoti pareigūnų veiksmų neteisėtumą. Vien administracinio nusižengimo bylos nutraukimo faktas pats savaime nesudaro pagrindo valstybės civilinei atsakomybei atsirasti. Tarnyba nenustatė, kad policijos pareigūnai, pradėdami ar vykdydami administracinio nusižengimo teiseną, būtų pažeidę teisės aktus ar pareiškėjo teises. Anot atsakovės, pareiškėjas nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų neteisėtų veiksmų buvimą, todėl nėra vienos iš būtinųjų civilinės atsakomybės sąlygų. Be to, advokatų, paskirtų teikti antrinę teisinę pagalbą, išvados taip pat patvirtino bylos neperspektyvumą.

Atsakovė pabrėžia, kad Sprendimas buvo priimtas tik po išsamaus visų aplinkybių išaiškinimo, įskaitant papildomos informacijos rinkimą, pareiškėjo paaiškinimų vertinimą, advokatų išvadas ir net advokato pakeitimą pareiškėjo prašymu. Nesant įrodymų apie neteisėtus veiksmus advokatas neturėtų galimybės parengti ieškinio, atitinkančio teisės aktų reikalavimus.

Atsakovė atsiliepime remiasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2010 m. gruodžio 2 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-756-1390/2010, 2011 m. liepos 29 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-575-3096/2011, 2017 m. spalio 16 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-4273-624/2017, 2014 m. kovo 31 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-575-749/2014, 2019 m. sausio 31 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-3094-502/2019, 2020 m. sausio 29 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-3032-822/2020, taip pat Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gruodžio 18 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-670-378/2015. Šiose nutartyse išaiškinta, kad teisė į antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti, o valstybės civilinei atsakomybei nustatyti būtina aiškiai ir neabejotinai įrodyti pareigūnų neteisėtus veiksmus.

Įvertinus visas nustatytas aplinkybes, atsakovė padarė išvadą, kad pareiškėjas nepateikė pakankamų duomenų, leidžiančių pagrįsti pareigūnų veiksmų neteisėtumą. Administracinio nusižengimo bylos nutraukimas dėl tiesioginės tyčios nebuvimo savaime nereiškia, kad teiseną buvo pradėta ar vykdyta neteisėtai. Kadangi neįrodyta bent viena iš būtinųjų civilinės atsakomybės sąlygų, nėra teisinio pagrindo reikalauti žalos atlyginimo, nėra pakankamo pagrindo kreiptis į teismą, o bylos perspektyvumas vertintinas kaip neigiamas. Atsižvelgiant į tai, tolesnis antrinės teisinės pagalbos teikimas neatitiktų Įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų principų ir prieštarautų Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatoms. Aplinkybė, kad pareiškėjas nesutinka su Tarnybos atliktu vertinimu, nesudaro pagrindo teigti, kad Tarnyba neišsamiai ištyrė faktines aplinkybes ar nevertino pareiškėjo pateiktų duomenų.

Atsakovės vertinimu, Sprendimas yra teisėtas ir pakankamai motyvuotas: jame nurodytas teisinis bei faktinis pagrindas, išdėstytos antrinės teisinės pagalbos nutraukimą lėmusios aplinkybės ir argumentai, įvertinti Tarnybos nustatyti faktai bei taikytinas teisinis reglamentavimas. Sprendime taip pat nurodyta jo apskundimo tvarka.

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Tarnybos Sprendimo, kuriuo buvo nutrauktas antrinės teisinės pagalbos pareiškėjui teikimas, teisėtumo.

Iš rašytinių bylos duomenų nustatyta, kad 2025 m. spalio 21 d. Telšių apskrities vyriausiasios policijos komisariato (toliau – Telšių AVPK) Akmenės poskyris surašė pareiškėjui administracinio

nusižengimo protokolą Nr. 51-ANR_P-1478-2025 (toliau – ANK protokolą), [duomenys neskelbtini] pagal ANK 493 straipsnio 2 dalį, t. y. dėl to, kad pareiškėjas iškviėtė policijos pareigūnus, žinodamas, kad policijos pagalba nėra reikalinga.

2025 m. lapkričio 18 d. žodinio proceso tvarka, dalyvaujant pareiškėjui ir advokatui V. Poškui, administracinio nusižengimo byla buvo išnagrinėta ir 2025 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 40-ANR_N-12859-2025 nutraukta nenustačius administracinio nusižengimo sudėties vieno iš būtinųjų požymių – tyčios.

2026 m. vasario 1 d. pareiškėjas pateikė skundą Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Imuniteto valdybos Šiaulių apygardos skyriui (toliau – Imuniteto valdyba) pradėti ikiteisminį tyrimą administracinėje byloje [duomenys neskelbtini], nes pareiškėjas buvo trukdomas ir baudžiamas be pagrindo ir nepagrįstai apkaltintas. 2026 m. vasario 4 d. Imuniteto valdyboje buvo gautas dar vienas pareiškėjo prašymas, kuriame nurodyta, kad minėtoje administracinėje byloje jam surašytas ANK protokolą, todėl pareiškėjas patyrė moralinę ir emocinę žalą, kėlė klausimus dėl žalos atlyginimo.

2026 m. vasario 12 d. Imuniteto valdyba nutarimu Nr. IBPS-V-395148-26 (toliau – Nutarimas) atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą) atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą pagal pareiškėjo 2026 m. vasario 1 d. ir 2026 m. vasario 4 d. prašymus.

2026 m. kovo 27 d. Tarnyba sprendimu Nr. (8.28Mr)ATP-C-2026-00561 „Dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo“ nusprendė teikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą pareiškėjui civilinėje byloje dėl žalos atlyginimo, kilusios nepagrįstai pradėjus administracinio nusižengimo teiseną valstybei garantuojant ir apmokant 100 procentų teisinės pagalbos išlaidų. Antrinę teisinę pagalbą teikti iš pradžių buvo paskirta advokatė I. Agazzi, kuri vėliau buvo pakeista advokatu Z. Burba.

2026 m. gegužės 8 d. Tarnyboje gauta advokato Z. Burbos išvada dėl antrinės teisinės pagalbos pareiškėjui nutraukimo, todėl 2026 m. gegužės 14 d. skundžiamu Sprendimu pareiškėjui valstybės garantuojama antrinė teisinė pagalba buvo nutraukta nustačius, kad pareiškėjas nei Tarnybai, nei advokatui nepateikė duomenų, kurie pagrįstų, kad pareigūnų veiksmai jo atžvilgiu buvo neteisėti, todėl tolimesnis pareiškėjo atstovavimas civilinėje byloje dėl žalos atlyginimo laikytinas neperspektyviu.

Pareiškėjas, nesutikdamas su šiuo Sprendimu pateikė skundą Komisijai, nurodydamas, kad Tarnybos išvada dėl bylos neperspektyvumo yra pernelyg formali ir neatitinka antrinės teisinės pagalbos paskirties. Antrinė teisinė pagalba yra skirta būtent tam, kad asmuo, neturintis pakankamų teisinių žinių ir galimybių, galėtų profesionaliai ginti savo teises, surinkti reikalingus įrodymus, tinkamai suformuluoti reikalavimus ir įrodyti savo poziciją teisme.

Ginčui aktualios Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (minėta, Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ) nuostatos.

VAĮ 3 straipsnio 9 punkte reglamentuojama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi ir objektyvumo principu, kuris reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs. Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimais, administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (5 ir 6 punktai).

Įstatymas nustato valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus (1 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priima Tarnyba ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų ir šio įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje nurodytos advokato išvados arba šio straipsnio 14 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai, atsižvelgiant į pareiškėjo interesus, sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo turi būti priimtas skubiai. Šiuo atveju sprendimas priimamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki proceso veiksmų atlikimo dienos. Apie

priimtą sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo Tarnyba nedelsdama raštu praneša pareiškėjui ir advokatui.

Vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatomis, antrinės teisinės pagalbos teikimas nutraukiamas, jeigu atstovavimas byloje yra neperspektyvus. Antrinę teisinę pagalbą teikiantis advokatas privalo nedelsdamas pranešti tarnybai arba ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui ar teismui (kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal Baudžiamojo proceso kodekso 51 straipsnį) apie paaiškęsias šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 8, 9 ir 12 punktuose nurodytas aplinkybes, kurios yra pagrindas spręsti dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nutraukimo (Įstatymo 23 straipsnio 2 dalis).

LVAT ne kartą yra akcentavęs, kad teisė gauti valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti ir neribojama. Šią teisę suteikia pati valstybė savo iniciatyva ir ji yra realizuojama, laikantis teisės aktais nustatytų sąlygų ir tvarkos (žr., pvz., LVAT 2009 m. rugpjūčio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A822-1042/2009; 2021 m. balandžio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2972-415/2021 ir kt.).

Teismų praktikoje pažymima, jog atstovavimo byloje perspektyvumas Įstatymo prasme yra vertinamojo pobūdžio. Šį vertinimą Tarnyba kiekvienu konkrečiu atveju turi atlikti tam konkrečiam atvejui reikšmingų faktinių duomenų kontekste. Informacija apie atstovavimo, kai yra priimtas sprendimas teikti antrinę teisinę pagalbą, neperspektyvumą paprastai gaunama iš advokato, teikiančio antrinę teisinę pagalbą, pranešimų, taip pat iš teismų priimtų procesinių sprendimų, asmens, kuriam teikiama antrinė teisinė pagalba, paaiškinimų ir kt. (LVAT 2010 m. rugsėjo 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1162/2010; 2011 m. liepos 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A575-3096/2011 ir kt.). Antrinės teisinės pagalbos teikimas, pagal Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 2 punktą, gali būti nutrauktas, kai iš visų tam konkrečiam atvejui reikšmingų faktinių duomenų yra pakankamai akivaizdu, jog pradėtas ginčas šaliai, kuriai teikiama antrinė teisinė pagalba, neturi teisinės perspektyvos (nebus pasiektas siekiamas rezultatas). Sprendimas nutraukti antrinę teisinę pagalbą turi būti pagrįstas nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis ir motyvuotas taip, kad antrinės teisinės pagalbos netekusiam asmeniui būtų aiškios teisinės pagalbos nutraukimo priežastys, o ginčui persikėlus į teismą (jei asmuo nesutinka su sprendimu nutraukti teisinę pagalbą), teismas galėtų patikrinti antrinės teisinės pagalbos nutraukimo pagrįstumą (žr. pvz. LVAT 2010 m. rugsėjo 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-1162/2010).

Atsižvelgdama į Įstatymo nuostatas ir LVAT suformuotą praktiką, Komisija daro išvadą, kad Tarnybai suteikta diskrecijos teisė vertinti pareiškėjo reikalavimų pagrįstumą ir bylos perspektyvumą, sprendžiant dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo ar jos nutraukimo. Tačiau ši teisė nėra absoliuti, todėl kiekvienu konkrečiu atveju Tarnyba privalo individualiai įvertinti visas reikšmingas faktines aplinkybes, pareiškėjo pateiktus argumentus ir įrodymus bei priimamame sprendime aiškiai ir konkrečiai nurodyti motyvus, kuriais grindžiama išvada dėl bylos neperspektyvumo. Tik toks vertinimas užtikrina, kad sprendimas nebūtų formalus ar deklaratyvus ir leistų suprasti jo priėmimo pagrindus.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas siekia reikšti reikalavimą dėl žalos atlyginimo, kuri, jo teigimu, atsirado nepagrįstai pradėjus administracinio nusižengimo teiseną jo atžvilgiu. Kaip matyti iš byloje esančių dokumentų, 2025 m. spalio 21 d. pareiškėjui buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas pagal ANK 493 straipsnio 2 dalį. Vėliau administracinio nusižengimo byla buvo nutraukta nenustačius vieno iš būtinųjų administracinio nusižengimo sudėties požymių – tiesioginės tyčios.

Komisija sutinka su Tarnybos pozicija, kad administracinio nusižengimo bylos nutraukimas savaime nereiškia, jog visi iki tol atlikti pareigūnų veiksmai buvo neteisėti. Nutraukus administracinio nusižengimo bylą išnyksta asmens administracinės atsakomybės taikymo pagrindas, tačiau iš tokio procesinio sprendimo automatiškai neseka išvada, kad administracinio nusižengimo tyrimas apskritai neturėjo būti pradėtas arba kad pareigūnai veikė pažeisdami teisės aktų reikalavimus. Šiuo aspektu reikšminga ir tai, kad administracinio nusižengimo byla buvo nutraukta ne dėl to, kad pareigūnai būtų veikę akivaizdžiai neteisėtai, klastoję duomenis, viršiję įgaliojimus ar neturėję jokio pagrindo pradėti administracinę teiseną, bet dėl to, kad byloje nebuvo nustatytas būtinas subjektyvusis administracinio

nusižengimo požymis – tiesioginė tyčia. Taigi pats administracinio nusižengimo bylos baigties faktas savaime nesudaro pakankamo pagrindo teigti, jog pareigūnų veiksmai buvo neteisėti.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad 2026 m. vasario 12 d. Imuniteto valdyba atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą pagal pareiškėjo skundus dėl pareigūnų veiksmų administracinio nusižengimo byloje. Nors šis nutarimas pats savaime nesprendžia valstybės civilinės atsakomybės klausimo ir neužkerta kelio reikšti civilinio ieškinio, jis patvirtina, kad kompetentinga institucija, įvertinusi pareiškėjo nurodytas aplinkybes, nenustatė duomenų, leidžiančių pagrįstai įtarti neteisėtus pareigūnų veiksmus.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjo prašymą, neapsiribojo vien pirminiu jo pateiktų dokumentų vertinimu. Priešingai, Tarnyba kelis kartus kreipėsi į pareiškėją dėl papildomos informacijos ir dokumentų pateikimo, vertino jo pateiktus paaiškinimus, gavo advokatų išvadas, o pareiškėjui pareiškus nepasitenkinimą paskirta advokate, pakeitė ją kitu advokatu. Būtent antrajam advokatui Z. Burbai įvertinus bylos medžiagą 2026 m. gegužės 28 d. pranešimu Nr. (8.28 Mr)ATP-C2026-00561 Tarnybai buvo pateikta išvada dėl bylos neperspektyvumo. Pranešime konstatuota, kad jokių duomenų apie tai, kad policijos pareigūnai atlikdami administracinio nusižengimo tyrimą, būtų padarę kokius tai neteisėtus veiksmus ar pažeidę pareiškėjo teises ar teisėtus interesus, nėra. Išdėstyta, kad ieškovui, reikalaujančiam atlyginti žalą, atsiradusią dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų, prokuroro, teisėjo ir teismo veiksmų, tenka pareiga įrodyti neteisėtus veiksmus, priežastinį ryšį ir žalą (nuostolius). Neįrodžius bent vienos iš nurodytų atsakomybės sąlygų, žalos atlyginimas negalimas, nes žalai atlyginti nėra teisinio pagrindo.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad Sprendime neperspektyvumas siejamas ne vien su administracinio nusižengimo bylos nutraukimo faktu, bet ir su tuo, kad pareiškėjas nepateikė duomenų, kurie bent preliminariai leistų identifikuoti konkrečius pareigūnų veiksmus, vertintinus kaip neteisėtus. Taigi, skundžiamas Sprendimas grindžiamas ne išankstine išvada, jog pareiškėjas negalėtų laimėti civilinės bylos, o išvada, kad Tarnybos vertinimo metu nebuvo pakankamo faktinio pagrindo tokiam ginčui inicijuoti valstybės lėšomis.

Byloje nėra duomenų, jog Tarnyba būtų atsisakiusi priimti pareiškėjo pateiktus dokumentus, ignoravusi jo argumentus ar nenagrinėjusi jo nurodomų aplinkybių.

Pareiškėjas kaip svarbią aplinkybę nurodo tai, kad į Bendrąjį pagalbos centrą 112 kreipėsi anonimiškai, bei remiasi turimu skambučio garso įrašu. Pareiškėjo nurodomas garso įrašas susijęs su aplinkybių, dėl kurių buvo pradėta administracinio nusižengimo teiseną, vertinimu. Tačiau net ir patvirtindamas pareiškėjo poziciją dėl administracinio nusižengimo sudėties nebuvimo, toks įrašas savaime neįrodo, kad pareigūnai, surašdami administracinio nusižengimo protokolą ar atlikdami kitus procesinius veiksmus, veikė akivaizdžiai neteisėtai ar pažeidė teisės aktų reikalavimus.

Komisija sutinka su pareiškėju, kad kreipiantis dėl antrinės teisinės pagalbos asmuo neprivalo iš anksto galutinai įrodyti visų būsimo ieškinio aplinkybių. Vis dėlto asmuo turi pateikti bent tokius duomenis, kurie leistų pagrįstai manyti, kad jo reiškiamas reikalavimas nėra akivaizdžiai neperspektyvus ir kad egzistuoja faktinis pagrindas toliau vertinti civilinės atsakomybės sąlygų buvimą. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo argumentai iš esmės grindžiami administracinio nusižengimo bylos nutraukimo faktu, jo subjektyviu įsitikinimu dėl pareigūnų veiksmų neteisėtumo ir nurodoma patirta turtine bei neturtine žala. Tačiau šie duomenys patys savaime neleidžia preliminariai identifikuoti konkrečių pareigūnų veiksmų, kurie galėtų būti vertinami kaip neteisėti.

Komisija nesutinka su pareiškėjo vertinimu, kad Tarnyba iš jo pareikalavo įrodyti visas civilinės atsakomybės sąlygas dar iki ieškinio pareiškimo. Iš Sprendimo turinio matyti, kad Tarnyba nesprendė klausimo dėl būsimo ieškinio tenkinimo pagrįstumo ir nepasisakė dėl galutinės bylos baigties – Tarnyba vertino ar pareiškėjo pateikta medžiaga sudaro pakankamą pagrindą manyti, jog valstybės lėšomis finansuojamas bylinėjimasis turi realias perspektyvas. Toks vertinimas atitinka Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkto paskirtį.

Atsižvelgdama į visas nustatytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad Tarnyba neperžengė jai teisės aktų suteiktos diskrecijos ribų, surinko Sprendimui priimti reikšmingą informaciją, įvertino pareiškėjo pateiktus duomenis ir advokatų padarytas išvadas, nurodė Sprendimo faktinius ir teisinius

motyvus, todėl skundžiamas Sprendimas atitinka VAI reikalavimus ir nėra pagrindo jo naikinti skunde nurodytais motyvais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. Y. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Beata Labutytė